

Öppet brev till allians för Sverige om arbetslöshetsförsäkringen

Vi har tagit del av den borgerliga alliansens program. De reformer som beskrivs förefaller syfta till att ändra maktbalansen i samhället till löntagarnas nackdel. Programmet är tämligen skissartat, vilket inte är förvånande med tanke på att det är en bred politisk plattform för fyra oppositionspartier som inte behöver befatta sig med detaljer. Vi har dock några för löntagarna viktiga frågor som vi skulle vilja få besvarade för att kunna bedöma hur genomgripande förslagen faktiskt är.

Vi tolkar förslaget om sänkta ersättningsnivåer som ett sätt att öka de arbetslösas drivkrafter att söka arbete.

1. Är det alliansens uppfattning att arbetslösheten till stor del beror på att de arbetslösa söker arbete i för liten omfattning?

Enligt programmet ska egenfinansieringen av arbetslöshetsförsäkringen öka med 10 miljarder kronor. Utslaget på omkring 4,6 miljoner människor i arbetskraften blir det en ny löntagaravgift på omkring 2 200 kronor per person. Därtill föreslås att löntagarna inte längre skall få göra skatteavdrag för sina förhandlingskostnader vilket arbetsgivarna får göra. Tillsammans skulle dessa förslag öka löntagarnas kostnader för fack- och a-kasseavgift med omkring 2 750 kronor per person.

2. Den svenska modellen bygger på att arbetsmarknadens parter har en stark ställning, vilket i sin tur bygger på att parterna är något så när jämbördiga. Är det alliansens uppfattning att löntagarna är i kraftigt överläge mot arbetsgivarna eftersom nu löntagarna ska betala 2 750 kronor mer för att de är löntagare?
3. Är syftet med att höja egenavgifterna till arbetslöshetsförsäkringen att påverka lönebildningen eller helt enkelt att låta löntagarna betala mer för en försämrad arbetslöshetsförsäkring?

Enligt ekonomisk teori kan arbetslösheten sänkas genom att en kostsam arbetslöshetsförsäkring gör löntagarna återhållsamma i sina lönekrav. En förutsättning för att detta ska fungera är att a-kassorna är så små att sambandet mellan arbetslöshet och löneläge i yrket blir tydligt. Men alliansen föreslår också att arbetslöshetsförsäkringen blir obligatorisk.

4. Menar alliansen att det ska bli obligatoriskt att vara medlem i den fackliga a-kassan för det yrkesområde man tillhör eller ska det vara möjligt att välja en a-kassa med lägre avgift, t.ex. Alfakassan som täcker hela arbetsmarknaden?
5. Vill alliansen förstatliga a-kassorna?

Den borgerliga alliansen föreslår att arbetssökande ska delta i aktivitetsgarantin efter 300 dagar och att ersättning då ska utgå enligt försäkringens grundbelopp d.v.s. 320 kronor om dagen. Arbetslösa med försörjningsansvar för barn under 18 år ska ha rätt till 450 dagar med inkomstrelaterad ersättning. Alltså frångår de en viktig del av arbetslinjen som

innebär att man genom arbete och inte p.g.a. familjeförhållanden kvalificerar sig för inkomstförsäkringar.

6. Har alliansen undersökt hur många som därigenom skulle få sin ersättning sänkt nästa år och hur många skulle få leva på 320 kronor om dagen (eller 7 040 kronor i månaden före skatt) vid en djup lågkonjunktur?
7. Är denna familjeorientering en ny socialpolitisk princip? Avser alliansen att fortsätta på den inslagna vägen med behovsprövade bidrag i stället för inkomstrelaterade försäkringar?
8. Vilka tror ni blir de sociala och samhällsekonomiska konsekvenserna om många arbetslösa i en djup lågkonjunktur bara får 7 040 kronor i månaden.

Med vänlig hälsning
LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Leif Håkansson
vice ordförande

Dan Andersson
chefsekonom